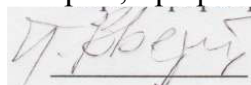

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри нормальної і
патологічної анатомії та фізіології
тварин, професор

Василь БЕРДНИК

грудень 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Догляд за дрібними тваринами

(назва навчальної дисципліни)

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Полтава
2021/2022 н.р.

Робоча програма міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни
Догляд за дрібними тваринами для здобувачів вищої освіти Полтавської державної
аграрної академії

Мова викладання: Державна

Розробник: Дмитренко Надія, кандидат ветеринарних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	4
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (годин)	14
Лабораторні (годин)	-
Самостійна робота (годин)	60
в т. ч. індивідуальні завдання (вказати вид)	-
Вид підсумкового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Попередніми умовами для вивчення навчальної дисципліни є базові знання з біології та хімії (шкільний курс).

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з особливостей утримання та догляду за дрібними домашніми тваринами.

Основні завдання навчальної дисципліни вивчення впливу факторів зовнішнього середовища на організм дрібних домашніх тварин, визначення санітарно-гігієнічних нормативів утримання та годівлі собак і котів, виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги дрібним домашнім тваринам.

Компетентність:

Загальні компетентності:

ЗК. 1. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК. 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК. 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

ПРН 2. Пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

4. Програма навчальної дисципліни.

Тема 1. Вплив факторів зовнішнього середовища на організм і здоров'я дрібних домашніх тварин.

Тема 2. Основні санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та годівлі дрібних домашніх тварин.

Тема 3. Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у собак.

Тема 4. Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у котів.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Номери і назви тем	Всього, годин	у тому числі		
		Лекції, годин	Практ., годин	Самостійна робота, год.
Тема № 1 Вплив факторів зовнішнього середовища на організм і здоров'я дрібних домашніх тварин.	21	4	2	15
Тема № 2 Основні санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та годівлі дрібних домашніх тварин.	19	2	2	15
Тема № 3 Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у собак.	27	6	6	15
Тема № 4 Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у котів.	23	4	4	15
За увесь навчальний курс	90	16	14	60

6. Теми лабораторних занять

Номери і назви тем		годин
Тема № 1 Вплив факторів зовнішнього середовища на організм і здоров'я дрібних домашніх тварин.	Лабораторне заняття №1. Вплив фізичних, хімічних та біологічних факторів зовнішнього середовища на організм тварин.	2
Тема № 2 Основні санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та годівлі дрібних домашніх тварин.	Лабораторне заняття №2. Основні вимоги до утримання та складання раціонів для собак та котів.	2
Тема № 3 Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання	Лабораторне заняття №3. Основні правила гігієнічного догляду у собак: чищення зубів та вух, стрижка кігтів, чистка	2

невідкладної ветеринарної допомоги у собак.	параанальних залоз.	
	Лабораторне заняття №4. Правила надання первинної медичної допомоги для собак.	2
	Лабораторне заняття №5. Первинні клінічні ознаки найбільш небезпечних хвороб собак.	2
Тема № 4 Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у котів.	Лабораторне заняття №6. Основні правила гігієнічного догляду у котів: чищення зубів та вух, стрижка кігтів.	2
	Лабораторне заняття №7. Правила надання первинної медичної допомоги для котів.	2
Всього		14

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Номери і назви тем	годин
Тема № 1	Вплив факторів зовнішнього середовища на організм і здоров'я дрібних домашніх тварин.	15
Тема № 2	Основні санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та годівлі дрібних домашніх тварин.	15
Тема № 3	Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у собак.	15
Тема № 4	Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у котів.	15
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання.

Виконання самостійно здобувачем вищої освіти в аудиторний та позааудиторний час курсової роботи, курсового проекту, контрольної роботи, розрахунково-графічної роботи і т.ін. не заплановано.

9. Оцінювання результатів навчання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.	<p>МН 1 <i>словесні методи</i></p> <p>1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) бесіда,</p> <p>МН 2 <i>наочні методи</i></p> <p>1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження</p> <p>МН 3 <i>практичні методи</i></p> <p>2) дослідні роботи;</p>	<p>МНК 1 – <i>методи усного контролю</i></p> <p>1) усне опитування (фронтальне, індивідуальне, групове), 2) обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії)</p>

	<p>5) робота з навчально-методичною літературою: <i>а) конспектування,</i> <i>б) тезування, анотування,</i> НМЛ 5 синтетичний передбачає уявне або практичне поєднання виокремлених шляхом аналізу елементів в єдине ціле МНМ 3 проблемно-пошуковий викладач ставить проблему, знаходить спосіб її розв'язання МНСР 1 методи самостійної роботи вдома 2) завдання самостійної роботи МНСР 2 робота під керівництвом викладача 1) самостійна робота, 3) виконання письмових робіт МСМ 1 методи формування пізнавальних інтересів 1) створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; 2) метод пізнавальної гри; 3) метод використання життєвого досвіду; 4) навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації. МНІ 1 бінарні методи 1) словесно-інформаційний, 5) наочно-ілюстративний, 9) інші бінарні методи. МНІ 4 комп'ютерні і мультимедійні методи 1) використання мультимедійних презентацій; 3) дистанційне навчання.</p>	
<p>ПРН 2. Пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища.</p>	<p>МН 1 словесні методи 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) бесіда, МН 2 наочні методи 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження МН 3 практичні методи 2) дослідні роботи; 5) робота з навчально-методичною літературою:</p>	<p>МНК 1 – методи усного контролю 1) усне опитування (фронтальне, індивідуальне, групове), 2) обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії)</p>

	<p><i>а) конспектування,</i> <i>б) тезування, анотування,</i> НМЛ 5 синтетичний передбачає уявне або практичне поєднання виокремлених шляхом аналізу елементів в єдине ціле МНМ 3 проблемно-пошуковий викладач ставить проблему, знаходить спосіб її розв'язання МНСР 1 методи самостійної роботи вдома 2) завдання самостійної роботи МНСР 2 робота під керівництвом викладача 1) самостійна робота, 3) виконання письмових робіт МСМ 1 методи формування пізнавальних інтересів 1) створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; 2) метод пізнавальної гри; 3) метод використання життєвого досвіду; 4) навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації. МНІ 1 бінарні методи 1) словесно-інформаційний, 5) наочно-ілюстративний, 9) інші бінарні методи. МНІ 4 комп'ютерні і мультимедійні методи 1) використання мультимедійних презентацій; 3) дистанційне навчання.</p>	
<p>ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.</p>	<p>МН 1 словесні методи 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) бесіда, МН 2 наочні методи 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження МН 3 практичні методи 2) дослідні роботи; 5) робота з навчально-методичною літературою: <i>а) конспектування,</i> <i>б) тезування, анотування,</i></p>	<p>МНК 1 – методи усного контролю 1) усне опитування (фронтальне, індивідуальне, групове), 2) обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії)</p>

	<p>НМЛ 5 синтетичний передбачає уявне або практичне поєднання виокремлених шляхом аналізу елементів в єдине ціле</p> <p>МНМ 3 проблемно-пошуковий викладач ставить проблему, знаходить спосіб її розв'язання</p> <p>МНСР 1 методи самостійної роботи вдома 2) завдання самостійної роботи</p> <p>МНСР 2 робота під керівництвом викладача 1) самостійна робота, 3) виконання письмових робіт</p> <p>МСМ 1 методи формування пізнавальних інтересів 1) створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; 2) метод пізнавальної гри; 3) метод використання життєвого досвіду; 4) навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</p> <p>МНІ 1 бінарні методи 1) словесно-інформаційний, 5) наочно-ілюстративний, 9) інші бінарні методи.</p> <p>МНІ 4 комп'ютерні і мультимедійні методи 1) використання мультимедійних презентацій; 3) дистанційне навчання.</p>	
--	---	--

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1	30	30	18
ПРН 2	40	40	24
ПРН 3	30	30	18
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання практичних завдань		Опитування		Виконання завдань самостійної роботи (доповідь з презентацією)	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	6	10	9	15	3	5
ПРН 2	9	15	9	15	6	10
ПРН 3	6	10	9	15	3	5
Разом	21	35	27	45	12	20

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Виконання завдань практичних занять (0-5 балів).
2. Поточний контроль: усний контроль відповідно теми заняття (у вигляді опитування, 0-15 балів).
3. Самостійна робота (доповіді з презентаціями, 0-5 балів).

Критерії оцінювання виконання завдань практичної роботи (максимум 5 балів):

- 5 балів – повне виконання завдань практичної роботи та її захист;
- 3 бали – виконання завдань практичної роботи, при захисті допущені неточності у викладенні інформації;
- 1 бал – виконання завдань практичної роботи без захисту;
- 0 балів – не виконання завдань практичної роботи.

Критерії оцінювання теоретичних питань (усне опитування) (максимум 10 балів для теми №1, №2, №4):

10 балів – здобувач вищої освіти дав повну відповідь на поставлені питання, вмів диференціювати знання, повно аналізувати і оцінювати факти, прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень.

8 балів – здобувач вищої освіти дав відповідь на всі питання, але ним допущені окремі неточності.

6 балів – здобувач вищої освіти дав неповні відповіді на поставлені питання, недостатньо проаналізував і оцінив факти або події.

4 бали – дані неправильні відповіді на поставлені питання, але здобувач вищої освіти володіє основними термінами і визначеннями з теми.

2 бали – дані неправильні відповіді на поставлені питання, здобувач вищої освіти не володіє основними термінами і визначеннями з теми.

0 балів – відповіді відсутні.

(максимум 15 балів для теми №3):

15 балів – здобувач вищої освіти дав повну відповідь на поставлені питання, вмів диференціювати знання, повно аналізувати і оцінювати факти, прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень.

12 балів – здобувач вищої освіти дав відповідь на всі питання, але ним допущені окремі неточності.

9 балів – здобувач вищої освіти дав неповні відповіді на поставлені питання, недостатньо проаналізував і оцінив факти або події.

6 балів – дані неправильні відповіді на поставлені питання, але здобувач вищої освіти володіє основними термінами і визначеннями з теми.

3 бали – дані неправильні відповіді на поставлені питання, здобувач вищої освіти не володіє основними термінами і визначеннями з теми.

0 балів – відповіді відсутні.

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи

(максимум 5 балів):

5 балів – здобувач представляє самостійно підготовлену презентацію, чітко і лаконічно формулює доповідь;

4 бали – здобувач представляє самостійно підготовлену презентацію, є незначні неточності у викладенні інформації;

3 бали - здобувач представляє презентацію та доповідь з суттєвими неточностями у викладенні інформації;

2 бали - здобувач представляє презентацію та доповідь які містять хибні судження та науково не підтвердженні факти;

1 бал - здобувач представляє презентацію та доповідь які не підготовлені ним особисто;

0 балів – презентація та доповідь відсутні.

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

8. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання практичних завдань та їх захист	Усний контроль	Виконання самостійної роботи	
Тема № 1 Вплив факторів зовнішнього середовища на організм і здоров'я дрібних домашніх тварин.	5	10	5	20
Тема № 2 Основні санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та годівлі дрібних домашніх тварин.	5	10	5	20
Тема № 3 Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної	15	15	5	35

допомоги у собак.				
Тема № 4 Виконання повсякденних гігієнічних процедур та надання невідкладної ветеринарної допомоги у котів.	10	10	5	25
Разом	35	45	20	100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчальна лабораторія нормальної і патологічної фізіології тварин кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин.

10. Рекомендовані джерела інформації.

Основні

- 1) Демчук М.В. Гігієна тварин / М.В. Демчук, М.В. Чорний, М.О. Захаренко, М.П. Високос. – Харків: Еспада, 2006. – 520с.
- 2) Борисевич В.Б. Болезни собак и кошек / В.Б. Борисевич, В.Ф. Галат, Г.М. Калиновский, В.П. Литвин, А.Й. Мазуркевич, В.С. Сичкаръ, Н.М. Сорока. – Киев: Урожай, 1996. – 432 с.
- 3) Патологія тварин, А.Й.Мазуркевич, В.Т.Тарасевич, Дж. Клугі. Київ „Вища школа” 2000р.

Допоміжні

- 4) Хозгуд Ж. Терапия и хирургия щенков и котят / Ж. Хозгуд, Дж.Д. Хоскинс, Ж. Девидсон, Д. Смит / Перев. с англ. Е. Махияновой. – М.: «Аквариум ЛТД», 2000 – 688 с., илл.
- 5) Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / [Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахін І.П. та ін.]. – Біла Церква, 2004. – 608 с.
- 6) Зеленеvский Н.В. Анатомия собаки и кошки / Н.В. Зеленеvский, Г.А. Хонинг. – Санкт-Петербург: Логос, 2004. – 344 с.
- 7) Хмельницький Г.А. Терапия животных при отравлениях / Г.А. Хмельницький. – К.: Урожай, 1990. – 216 с.

Інформаційні ресурси

- 1) http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3525/1/studentresearchjournal_7_10_23.pdf. А. Г. Корчагова, Гігієна утримання службових собак.
- 2) <https://animals.kharkov.ua/uk/node/593> Соломон В. В. Дотримання правил особистої гігієни та профілактики при утриманні та лікуванні собак та кішок.
- 3) <https://www.president.gov.ua/documents/3447-iv-3976> ЗАКОН УКРАЇНИ №3447-IV Про захист тварин від жорстокого поводження.
- 4) <https://www.rbc.ua/ukr/digests/razlichiya-mezhdu-kormami-sobak-koshek-1467104466.html> Відмінності між кормами для собак і для кішок.
- 5) <https://kormax.com.ua/ua/blog/obschie-osobennosti-kormleniya-sobak-ukr> Загальні особливості годування собак.
- 6) мультимедійні презентації.